

de Bilag, et Udvalg faar, maa, naar de ikke ere af en særlig fortrøelig Natur, som kun kunne meddeles en snevrere Kreds, efter hvad jeg antager, være tilgængelige for Folkethingets ærede Medlemmer, naar man selvfølgelig anvender den fornødne Taal ved Benyttelse af saadanne Meddelelser som Udtalelser om de enkelte Skoler og deslige. Jeg kan ikke skjønne Andet, end at det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Lang), hvis han ikke skulde have læst denne Beretning, meget godt kan faae den at læse (Uf-brydelse). Jeg har forstaaet det saaledes, skulde jeg have opfattet det forkert, skal jeg forhøre Finantsudvalget om dets Mening. Jeg antager, at det er den sædvanlige Opfattelse, at de Bilag, der sendes til et Udvalg, kun ere Udvalgets Eiendom, forsaavidt de ere af en saadan Natur, at de bestemt maa holdes indenfor en snever Kreds, ellers maa de betragtes som Folkethingets Eiendom, dog naturligvis ikke til Meddelelse i Bladene. Jeg gaar ogsaa ud fra, at det er den ærede Ministers Opfattelse, at Thingets Medlemmer have Adgang til denne Beretning. Hvis man læser denne Beretning ligesaa upartist, som jeg antager, at den er skreven, tror jeg, at man vil finde, at det er et Arbejde, der intet er at udtætte paa. En Skjøn kan selvfølgelig i et enkelt Forhold gaa i en noget anden Retning, men forøvrigt er der intet at udsætte. Efter min Mening foreligger der ikke noget Bevis for, at man vil trykke en Skole ned i Forhold til en anden, eller en Retning i Forhold til en anden. De 15,000 Kr., der er Tale om, ere anvendte til 58—59 Skoler, selvfølgelig kan der gives en eller anden Skole, som kunde ønske noget mere; men de ere i det Hele anvendte i en saadan Udstrækning, saa at de ikke ere brugte til særlig at komme ganske enkelte til Gode. Enkelte Skoler, der efter Forholdene have saa faa Elever, eller ere saa nylig begyndte, at de ikke kunne komme i Betragtning efter Reglerne 1 og 2, ere derfor komne i Betragtning ved Uddelingen af de 15,000 Kr. En saadan Beretning fra Ministeriet — og ganske rigtigt under Ministeriets Ansvar — foreligger os, og vi ville hvert Aar have Leilighed til her som ved enhver Bevilling, der anvendes, at faae Et eller Andet andet saaledes, som vi ønske det, og jeg veed i det Hele ikke, hvorledes vi i denne Henseende skulde være komne bedre igjennem. Vi have forhøiet Grundtilskudet til enhver Skole fra de smaalige 150 Kr. til 300 Kr.; det er en stor og væsentlig Støtte for de smaa Skoler. Derefter følger ogsaa en Forhøielse af Tilskudet for Eleverne, der ifjor var ca. 10 Kr. pr. Elev og iaar er ca. 14 Kr. Desuden faar ogsaa en Række Skoler udover de 54 en Bihjælp gjennem de 15,000 Kr. Jeg benægter ikke, at En eller Anden med Rette kunde føle sig tilfidsat eller dog kunde ønske, at han efter Forholdene havde Mere; intet Værk er fuldkomment, men jeg tror, at den ærede Ordfører har Ret

i at udtale, hvad han har udtalt, at denne Sag er behandlet omhyggeligt og samvittighedsfuldt. Jeg skal dernæst tilføje, at vort Ønske om, at denne Bevilling maatte komme vedkommende Skoler tilgode ikke efter det paagældende Finantsaars Udløb, hvad der tidligere ofte har været Tilfældet, men i Begyndelsen af det paagældende Finantsaar, for at de kunne anlegge deres Udgifter til Vinteren noget efter Tilskudet, er taget til Følge under den nuværende Minister; selv om Finantsloven ikke er færdig, udgaar der foreløbige Beskjendtgørelser; og er den færdig i ordentlig Tid, sker Uddelingen paa den Tid, vi ønske. Jeg forlader altsaa de 50,000 Kr. med den Overbevisning, at det store Flertal af de Vedkommende omkring i Landet sige, at denne Sag er paa gode Veie, og jeg har ikke hørt en eneste Mand med nogen Dugtigbed, der arbejder i Høistkolens Tjeneste, udenfor denne Sal udtale et Ord om, at de i mindste Maade sølte sig generede i deres fri Virksomhed af Ministeriets Naadgiver. — Jeg kommer dernæst til den anden Konto, de 100,000 Kr. Jeg er i et Spørgsmaal denne Sag vedrørende, som maatte kan blive en Hovedspørgsmaal, men ikke er det for Tiden, uenig med den høitærede Minister i hans Opfattelse. — Jeg skal ikke komme videre ind derpaa, fordi det ikke er praktist, da det strengt taget ikke i og for sig ligger bestemt for. Den ærede Minister gaar nemlig ud fra, at denne Bevilling gives saaledes, at han vel nok kan fordele Beløbet til de forskjellige Amtsraad og ogsaa anbefale Regler for Uddelingen, men det egentlig Afgjørende, hvorledes Beløbene blive spredte til de forskjellige Ansøgere, er ellers i sidste Instants Skoleraadenes egen lovlige Sag. Ministeren mener ikke engang at kunne blande sig deri undtagen som anbefalende. Jeg veed, at den ærede Minister støtter denne Betragtning paa § 7 b. i Loven af 8de Marts 1866, hvor det hedder: „Den Understøttelse, der ved de aarlige Budgetter maatte bevilges af Sorø Akademis Overstud til Oprettelse og Vedligeholdelse af høiere Folke- eller Bondeskoler, fordeles mellem Skolefondene efter nærmere Bestemmelse af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.“ Jeg vil imidlertid sige, at denne Bestemmelse angaar de 50,000 Kr., og derom er der taget Forbehold i en Anmærkning paa Finantsloven, saa Ministeren behøver ikke engang at betragte den Sum som hørende ind derunder, undtagen for en vis Del. Endvidere maa det bemærkes, at det er Ministeren selv, som fordele til Skolerne, saa Fondene ere her egentlig ikke Andet end et Ombygsdepartement overfor denne Sag. — Hvad nu Anvendelsen af denne Lovbestemmelse angaar ligesoverfor de 100,000 Kr., skjønner jeg ikke rettere end, at denne Konto slet ikke hører ind under denne Lovbestemmelse. — Denne Konto